

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dilaškem semenišču (Knahenseminar). — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nova šola „nemškega šulvereina“ v Pekrah.

To noč nisem mogel spati. Nemarno telo je v postelji počivalo, a moje misli so se po lepi Slovenski domovini sprehajale. Mislil sem, po čem kje Haložani letos vino prodajajo, — jeli imajo Murski poljanci že zimino pod brazdo — kako se bode celjska čitalnica v novem poslopji obnašala, koliko bi bilo treba letošnjega vina piti, da človeku želodec prejé, jeli bode drugo leto dolg ali kratek post, in kedaj bode Pekarce, katerim je „nemški šulverein“ novo šolo oskrbel, pamet srečala, in kaj še več takih čudnih mislij človeku po noči po glavi roji.

„Ti grdi krt ti“, je rekel kmet, ko mu je krt naroval pred hišo nekoliko velikih krtinjakov na lepi zeleni trati. Potem je vzel grablje in jih je hitro razkopal. Tako mene v oči bolijo šole „nemškega šulvereina“ na slovenskih tleh. Ker pa ne gleštam grabelj v svojem premoženji, sem pa zgrabil za pero, da nekoliko razbrcam te šole, ki so pravi krtinjaki, katere so narovali nemški rovarji na lepi slovenski zemlji. Sicer bi lahko stopil k gospodu Dežmanu v Ljubljano ter si jegove grablje izposodil, pa gospodin „Brencelj“ je vedel povedati, ka je Dežmanovim grabljam uže vseh dva in trideset zobov izpadlo. Take grablje pa mi ne bi nič hasnile.

Tedaj naj pero velja; s peresom naj malo poščegečem „nemški šulverein“, ker ljudje pravijo, ka zelo občutljive ljudi tudi ščegetec umori, in šulvereinariji so zelo zelo občutljivi možiceljni.

Pred poštenim Nemcem klobuk pod pazduhe; pa nemškutarji in nemčurji niso nikdar bili in tudi ne bodo naši prijatelji. Nemškutar je taki „Slobenar“, ki se Nemca štuli, a nemčur je taki Nemec, ki Slovenca guli. Kako pa so tedaj ti ljudje naenkrat tako radodarni postali, da nam Slovencem velikodušno šole stavijo? Naj vam povem neko povest. — O svojem času so Grki in Trojanci imeli velik boj. Grki

mesta Troje dolgo niso mogli obladati. Premeteni Grki tedaj stešejo velikanskega votlega konja, v katerega je zlezlo trideset pogumnih junakov, drugi pa se na ladijah odpeljejo na bližnji otok. Trojanci mislijo, ka so Grki odjadrali ter se čudom čudijo groznemu konju, in kralj radoveden povprašuje, kaj da pomeni lesen konj? Takoj se prikaže, kakor bi iz zemlje bil zrastel, zvit Grk po imenu Sinon, ki pravi, da so Grki svoje bogove razžalili. Da bi jih opet potolažili, smo morali stesati tega svetega konja, ki ima to moč, da mi Grki nikdar ne moremo vzeti vašega mesta, dokler je ta konj pri vas. Zatorej smo tudi naredili tako velikega, da bi ga ne mogli skozi nobena vrata v mesto spraviti. Trojanci so lažljivcu vse verjeli ter sklenejo svetega konja v mesto peljati. Toda bil je prevelik, in morali so vrata podreti. Po noči izlezejo grški junaki iz konja, ubijejo straže in zažgo mesto. Sedaj prihrume v mesto skozi podrta vrata tudi grška vojska in Trojo do tal razdene.

Takov trebušast konj je vsaka šola, katero nemški „šulverein“ stavi na Slovenskem. Pravijo nam sicer, da s tem skrbijo za srečo in blagor naše dece, pa po trebuhu tega konja skače vse polno nemčurekov, in po njem rožljajo sulice in meči, ki bi radi po malem slovenski živeli, ki je zdaj že dovolj močen, skvarili. Proč tedaj s takim lesenim konjem.

Slovenci nismo več otroci, da bi se gugali na njem. Ljubi Pekarci, s takim lesenim konjem ne bote daleč — skočili. Trojanci so pozneje rekali: Mi se Grkov bojimo — če prav darove dobimo. Jaz pa pravim: Tudi nemčurski denar — je Slovencem na kvar! — Bodo-li slovenski učenci nemškega učenika razumeli? Kaj pa bi Nemci rekli, ako bi jim mi na gornjem Štajeru naznanili slovensko šolo za njihove otroke? Ali so morda slovenski otroci pametnejši od nemških? Tedaj pa jih tako ni treba mazati z maslom nemške kulture, bodo nam uže tako odrasli!

Nemčurji so prave kukavice, ki bi radi, da bi jim Slovenci jih jajca izvaljali, tega pa že ne! — Take šole, kakor jih stavi nemški šulverein na Slovenskem, in pet krav za en groš, to je vse eno! — Pomni si to poštena slovenska duša!

K.

Zbor kat. političnega društva. *)

Naš zbor v nedeljo v god svitile cesarice se je prav dobro obnesel. Več društvenikov je že povpraševalo, kedar da bo zborovanje pa se je moralo odlagati, ker se je za zборе večja soba pripravljala, kakor smo njo do zdaj imeli. In da njo imamo, za to gre zahvala sedajnemu č. g. nadžupniku. Ker imamo prostora dovolj, vdeležujte se društveniki zborov, kedar bo kak v „Gospodarji“ naznanjen. Živa duša na svetu vsega ne ve, pri zborih pa je mogoče, drug drugega podučevati, da kdo koga potem za nos voditi ne more.

Okusno okinčana cesaričina podoba v sobani in črno-žolta zastava nad vhodom v novo zbirališče ste vsakega podučile, da so udje kat. pol. društva v Konjicah svitlemu cesarju vdani Avstrijanci, zeleno bela, da so Štajerci, rudeče — modra — bela pa, da so Slovenci.

1. Z veliko pazljivostjo so udje poslušali mičen in zanimiv govor novega, enoglasno izvoljenega predsednika č. g. Franca Mikuša, ki so gmotni stan kmeta popisovali. Kmet je bil sicer l. 1848 desetine in rabote rešen, zadela so ga pa namesto teh druga plačila, katerim je bil težko kos, zlasti če so slabe letine pritisnile in se vojske vnele, ktere so bile pogubne za Avstrijo. Hujše, kakor vse to, pa je za kmeta postalo, ker so ga smeli oderuhi slačiti, kolikor se njim je poljubilo, ker so se kmetije razkosavati začele, ker se še smejo nemaniči ženiti, potepuhi pa včasih prosto okoli hodijo in ljudi nadlegujejo, da mora marsikteri, ako hoče, da se mu goreči petelin na streho ne postavi, takim postopačem več denarjev dati, kakor jih v davkarijo znosi.

V tem oziru kmetu pomagati in ga pogube rešiti, je visoka vlada s pomočjo konservativnih poslancev uže nekaj storila, drugo pa še bo, kakor upamo. Seglo se je kmetu pod rame, da ne smejo oderuhi z njim delati, kakor bi hoteli, in tudi se uže na to dela, kako bi bilo kmečkemu stanu pomagati, da bi ga preveliki dolgovi ne zadušili. V tem oziru bi bila dobra in koristna domovska postava (Heimstättengesetz), po kateri bi se kmetu ne smelo celo posestvo zarubiti, ako v dolgovih tiči, ampak le nekaj, da bi mu vsaj toliko ostalo, da bi vedel kam iti in se preživeti.

*) To poročilo naj služi ob enem kot odgovor: Celjskemu listjaku, ki vedno grdi naše pridne slovenske poslance, češ da nič ne stori za kmeta! Ured.

Posestva bi se naj previsoko ne cenila, kajti posestnik, ki kako posestvo prevzame, ni mnogokrat plačilom kos, zlasti ne more v hudih letih dedičem plačevati, izmed kterih hoče vsak prav veliko dobiti, ker se je posestvo visoko cenilo. Zategadelj bo treba vedno na duri trkati in si pomoči iskati, da se kmečki stan popolnoma ne zgubi in iz njega sami duinarji, offerji, najemniki in berači ne postanejo.

2. V političnem razgledu popisuje tajnik č. g. Berglez rovanje nihilistov na Ruskem, socialistov na Pruskem in anarhistov na Francoskem, kterih namen je, nemir delati, punte pouzročiti in prekucije napraviti.

Oziraje se v Avstrijo povdarja govornik, da smo dolžni Bogu hvaležni biti, da se kaj takšnega pri nas ne godi, in če se kak upor napravi, kakor v spomladi v Bosniji in pred nekterimi dnevi na Dunaji, se kmalo vse poravnava. Čez vse srečnih se moramo šteti, ker imamo milega vladarja, cesarja Franca Jožefa, ki toliko dobrega ljudem stori, kakor nobeden vladar na svetu. To se je pokazalo pred kratkim, ko so cesar po slovenskih krajih popotovali in Slovencev ne pozabili. Njih minister Pražak je dal meseca aprila t. l. velevažen ukaz, po kterem so dolžne sodnije s Slovenci po slovensko občevati; Njih namestnik v Gradci je dovolil, da se je v Mariboru slovensko politično društvo ustanovilo, ki bode Slovence zastopalo in njih pravice branilo; svitli cesar so podpisali colninsko postavo, po kateri ne bode ptuje blago avstrijanskemu kvara delalo; podpisali so postavo, po kateri se ne bo smela ptuja živina uvažati, zlasti iz takšnih krajev ne, od koder se je k nam uže večkrat živinska kuga pritepla, in vsled ktere postave bodo živinorejci lahko svojo živino prodajali, in to tem bolje, ako obvelja društvo na Dunaji, ktero ima neposredno in ne po mešetarjih od živinorejcev pitano živino kupovati.

Zarad vsega tega in mnogo drugih dobrot, ktere uživamo v Avstriji, nimajo tisti prav in so graje vredni, ki prek mej naše mile Avstrije gledajo, in naj uže bo po časnikih, očitno ali na skrivnem, z besedo ali z denarjem, ptujcem pot v Avstrijo gladijo, češ, da je nemštvo „Deutschthum“ v nevarnosti.

Nihče ni v nevarnosti, naj manj pa „Deutschthum“, kajti svitli cesar hočejo vse podložne srečne storiti in nočejo, da bi se komu krivica godila. Trikratni gromoviti Živijo svitlemu cesarju, cesarici Elizabeti, ktere god se obhaja, in celi cesarski rodovini se zasliši toraj od vseh navzočih udov, ko je političnega razgleda konec.

3. Po nasvetu društvenika B. se pošlje č. g. Andreju Einspielerju v Celovec sledeči telegram, kteremu vsi navzoči pritrdijo; glasi se: Udje kat. pol. društva v Konjicah, se strin-